

Jakelu: Proftest Syken pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe OIL 10/2025 – Öljyhiilivedet vedestä ja maasta

Proftest Syke järjestää pätevyyskokeen laboratorioille, jotka määrittävät öljyhiilivetyjä vedestä ja maasta.

Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 12 laboratoriota. Järjestettävän pätevyyskokeen testisuureet ja -näytteet kuuluvat Proftest Syken akkreditoidun pätevyysalueen Orgaaninen kemia -ohjelmaan (finas.fi).

Näytematriisit

Synteettinen näyte, pintavesi ja maa.

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	9.9. – 3.10.2025
Näytteen lähetyspäivä	4.11.2025 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden analysointi	C5–C10 näytteet (A2B, M4B) viimeistään 11.11.2025 >C10–C40 näytteet (A10, M30, N50) viimeistään 20.11.2025
Osallistujatulosten raportointi	5. – 20.11.2025

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **1100 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Riitta Koivikko,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

Proftest Syken asiakasohje pätevyyskokeisiin ja vertailumittauksiin osallistuville laboratorioille on saatavilla Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest).

ProftestWEB on Proftest Syken sähköinen asiakasjärjestelmä osoitteessa wwwp5.ymparisto.fi/labtest. Sivustolla on ohjeita käyttäjälle ja lyhyt käyttöopas on ladattavissa ProftestWEBin etusivulta.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus Syke

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Koordinaattorin sijainen: Päivi Grönroos, puh. 0295 252 174

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Teknisen toteutuksen sähköposti: proftest@syke.fi

Analytiikan asiantuntija

Jari Nuutinen (Syke), puh. 0295 251 467

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Alihankinta

Pätevyyskokeen näytteiden esitestaus sekä homogeenisuus- ja säilyvyysmääritykset teetetään alihankintana. Alihankinta kuvataan tarkemmin näytekirjeessä.

2 Näytteet ja testisuureet

Pätevyyskokeen näytematriisit ovat: synteettinen näyte, pintavesi ja maa. Näytteet, määritettävät öljyhiilivety-yhdisteet, pitoisuusalueet ja kestäväinnit esitetään liitteessä 1.

Huom! Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **3.10.2025 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa <https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **4.11.2025**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Näytteiden mukana lähetetään näytteiden A1O, A2B, M4B ja L5O lähtöpainot sekä kriteerit, paljonko muutosta saa tapahtua kuljetuksen aikana. Lisäksi toimitetaan vesinäyte "Lämpötila", jonka avulla kontrolloidaan näytteiden kuljetuslämpötilaa. **Vastaanottajan tulee punnita näytteet A1O, A2B, M4B ja L5O välittömästi niiden saavuttua** varmistuakseen, ettei niiden paino ole muuttunut kuljetuksen aikana **sekä mitata lämpötilanäytteen lämpötila**.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **5.11.2025 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

5 Näytteiden säilytys ja analysointi

Maanäyte M30 säilytetään huoneenlämmössä ja muut näytteet kylmässä (4 °C). Kylmässä säilytetyt näytteet stabiloidaan huoneenlämpötilaan ennen analysointia. Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä.

Näytteistä tehdään rinnakkaismääritykset ja testisuureille raportoidaan kaksi tulosta, lukuun ottamatta näytettä N50 (sekä lisäysliuos L50), jolle raportoidaan yksi tulos.

Näytteiden testisuurekohtainen analysointiaikataulu on tämän kirjeen ensimmäisellä sivulla.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **20.11.2025**.

Proftest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 49 (1.–5.12.2025). Loppuraportti julkaistaan viimeistään maaliskuussa 2026 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo (synteettiset näytteet) tai osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Pätevyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä. Osallistujien tulokset ja kierroksen alustava tulosraportti ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa jakaa kolmansille osapuolille kierroksen toteutuksen aikana.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **1100 €** (+ alv 25,5 %). Osallistumismaksusta **460 €** (+ alv 25,5 %) on yleiskustannusosuus, minkä lisäksi tulevat määritys- ja näytekohtaiset maksut (+ alv 25,5 %) ilmoittautuessa tehdyn tilauksen mukaan seuraavasti:

Näyte	Hinta, € (+ alv 25,5 %)
Synteettinen näyte A10 , öljyhiilivedyt vedestä (>C10–C40)	120
Synteettinen näyte A2B , haihtuvat öljyhiilivedyt vedestä (C5–C10)	120
Maanäyte M30 , öljyhiilivedyt maasta (>C10–C40)	135
Maanäyte M4B , haihtuvat öljyhiilivedyt maasta (C5–C10)	135
Pintavesinäyte N50 , öljyhiilivedyt luonnonvedestä (>C10–C40), sisältää lisäysliuoksen L50	130

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 Liitteet

Liite 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Liite 1: Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Näytematriisi/ kestäväointi	Testisuureet	Näytetunnus	Näytemäärä/ pitoisuustaso
Synteettinen näyte, heksaaniliuos	Öljyhiilivetyypitoisuus, mg/ml >C10–C21, >C21–C40, >C10–C40	A10	3 ml / 1 – 10 mg/ml
Synteettinen näyte, metanoliliuos	Öljyhiilivetyypitoisuus, µg/ml C5–C10	A2B	3 ml / < 200 µg/ml
Maa	Öljyhiilivetyypitoisuus, mg/kg >C10–C21, >C21–C40, >C10–C40	M30	40 g / 200 – 3000 mg/kg
Maa, sisältää 4 ml vettä ja kestäväoity 20 ml metanolia	Öljyhiilivetyypitoisuus, mg/kg C5–C10	M4B	20 g / < 20 mg/kg
Pintavesi	Öljyhiilivetyypitoisuus, mg/ml >C10–C40 Osallistujat valmistavat lopullisen näytteen lisäämällä 100 µl lisäysliuosta L50.	N50	1000 ml / 0,3 – 1 mg/l
Lisäysliuos pintavesinäytteeseen N50: öljy isopropanolissa	>C10–C40	L50	2 ml